

Nem Orbán, az SZDSZ hazudott

Okirathamisítás is a székházügyben?

Az SZDSZ az MTI útján cáfolta Orbán Viktornek a Nap-kele keddi adásában tett kijelentését. A „cáfolat” szerint az SZDSZ-nek lapunkkal szembeni helyreigazítási perében született jogerős ítélet nem állapított meg ingatlan-többletet a Mérleg utcai párt részéről. A közleményben az is olvasható, hogy az SZDSZ a neki járó ingatlanterülethez képest még kisebbet is kapott és, „többletjogosultságáról” még 1991-ben lemondott.

Lapunk még 1996. november 1-jén „Lesz SZDSZ-székházügy?” címen közölt cikkében azt állította, hogy a szabaddemokraták a kiutalt ingatlanal jogosulatlanul több mint egymilliárd forintnyi többletvagyonhoz jutottak, majd november 6-i cikkünkben ismertettük, hogy a téves „matematika” oka az SZDSZ által végzett felmérés volt.

Az SZDSZ lapunkat perbe fogta. A pesti Központi Kerületi Bíróság 1997. január 21-i ítélete a szabaddemokraták keresetét elutasította. Az ítélet azután emelkedett jogerőre, hogy a felperes június 10-én a fellebbviteli fórum, a Fővárosi Bíróság előtt kijelentette, fellebbezését visszavonja.

Mint ismeretes, a Tocsik-ügyben rendkívül súlyosan érintett liberális párt hatalmi pozícióját is felhasználva kétségbeesetten keresi a „bizonyítékát” annak, hogy nem csak ő és koalíciós pártja „sáros”. Így tartja napirenden az ún. „Fidesz–MDF-székházügyet”, annak ellenére, hogy arról az Állami Számvevőszék már annak idején is kijelentette: „ügy” márpedig nincs.

A kisebbik koalíciós pártnak szívességet tevő média – amely még a mai napig is adós a Tocsik-ügy SZDSZ-es érintettjének, Budai Györgynek akár az arcképével – szintén készségesen segít az ügy melegen tartásával. Így kérdezték a Nap-keltében Orbán Viktort, a Fidesz–MPP vezetőjét ismételten a „székházügyről”, melyre a fiataldemokrata vezető azt válaszolta, hogy az SZDSZ többletvagyonát bírósági ítélet állapította meg. Ezt, vagyis a jogerős bírói ítéletet a Mérleg utcai párt

hivatalos közleményével lehazudta. Ugyanis a PKK 29.P.93.558/1996/4. számon nyilvántartott ítéletének két mondata így hangzik:

„...valamennyi párt esetében azonos módszerek alapján »korrigált« értékek messze nem állnak összhangban a szigorú szakmai szempontok alapján végzendő felmérés becsülhető adataival, hiszen például a felperesi székház valós bruttó területe mintegy 7000(!) négyzetméter. A bíróság szerint a döntés politikai jellegéből következően egyértelműen kritizálható.»

Lapunk pontosan ezt tette. Amellett, hogy az „itt a nettó, hol a bruttó?“, SZDSZ-es négyzetméter-elrejtő játékot is ismertette.

Ami azonban legalább ennyire súlyosan esik a latba, az az, hogy megtörténhet, kiderül, az SZDSZ egyes emberei okirathamisítást is elkövettek. Kezünkben van ugyanis az a „Felmérés”, amelyen az SZDSZ 5003 négyzetmétert tüntet fel a Mérleg utcai székháza bruttó alapterületéként, majd egy ugyanilyen felmérés, amelynek minden egyéb adata az előzővel megegyezik, kivéve a „bruttó alapterületet”, amely ebben az esetben 5724 négyzetméter. Sőt, mindkét „Felmérés” dátuma azonos. Az egyik adatlapot a Parlament székházbizottsága, a másikat a Miniszterelnöki Hivatal kapta. Míg ne felejsük, a bíróság 7000 négyzetméterről ír, sőt, igazán nem bírósági szokásként, még felkiáltójelet is tesz az SZDSZ adatszolgáltatástól messze eltérő számhoz. A valóságtól idegenszerű számhoz.

Új Magyarország, 1997. július

Mit üzennek az elvtársak Demszkyvel?

A lenini eszmék terjedése a magyar politikában

Arroganciájuk és fontoskodásuk, valamint a kezdeményezéseikben kifejezett társadalmi viselkedési formáik erősen emlékeztetnek... a fabiánus szocialistákra... akik rasszisták és elitisták voltak... és azt akarták, hogy Angliát egy felsőbbrendű kaszt uralja... A fabiánusoknak világos volt, hogy nekik, a felső kaszthoz tartozó értelmiségieknek kell forgatniuk a husángot azzal a céllal, hogy javítsák a társadalmat és az emberiségnek a felvilágosodást felülről adagolják. Ez a nézet igencsak hasonlít ahhoz, mint amit egy másik szocialista értelmiségi, Vlagyimir Iljics Lenin hangoztatott.

Bill Lomax az egykori „demokratikus” ellenzékéről

A liberális Csepeli György és Örkény Antal az ELTE Szociológiai és Szociálpolitikai Intézetének 1990-ben kiadott tanulmánykötetében úgy érvelt, idézi a mottóban említett Bill Lomax, a nottinghami egyetem szociológusát, hogy a politikai és ideológiai nézetek nemcsak strukturálisan kondicionáltak és társadalmilag meghatározottak, de gyakran „már születésnél fogva kódoltak”. Az alsóbb osztályok, teszik hozzá „összezavarodott tömegek... akik logikailag elfogadhatatlan magatartásformákat mutatnak fel”.

Demszky Gábor, 1990-től Budapest főpolgármestere, szociológus. Felesége, olvasható a Ki kicsodában, Révai Vera. 1976–1981-ben a Világosság munkatársa. További életútja nagy vonalakban ismert. A közszolgálati adók és a lapok gyakran ismétlik, úgyhogy a történet közkinccsé vált részének újbóli kifejtésétől ezúttal tartózkodni fogunk.

Demszky Gábornak mint a liberális SZDSZ egyik vezető alakjának feltétlenül kijár az a tisztelet, hogy a hozzá legközelebb álló eszmétársak mércéjével mérjük. Vagyis igyekezni fogunk megvizsgálni, vajon Csepelivel és Örkénnyel szólva, Demszky politikai és ideológiai nézetei is „kódoltak-e”, „születésénél fogva”, bármily tudománytalanok és szá-

munkra ellenérzetet keltők is a szociológusok tézisei. És azt is szemügyre vesszük, vajon Bill Lomaxnak, a demokratikus ellenzék egykori legfontosabb angliai segítőjének, barátjának és ismerőjének igaza van-e. Így tehát azt is, hogy Demszky korábban is mutatott-e affinitást a lenini eszmékkel.

A „demokratikus ellenzékéből” kialakult SZDSZ alapító embereit, nyilván szocializáltságuk (értsd: elsősorban családi környezetük) rendkívül fogékonnyá tették a lenini – és természetesen a marxi – eszmék iránt, melyek saját világképük legfontosabb pillérei lettek. Talán ezek csillapítatlan túlélése az oka annak, hogy amikor 1994-ben végre valahára eljött az általuk annyira várt pillanat, és hatalomra jutottak, habozás nélkül éppen azokat a minisztériumokat választották, amelyek Lenin szerint a társadalom fölötti totális hatalom megszerzésére a legfontosabbak. Mert aki a belügyet, az utakat, a távírdát (ma Lenin távközlést és internetet mondana) és a kultúrát irányítja, azé a valóságos hatalom. Majd a lenini szempontból kulcsfontosságú minisztériumokhoz Surányi György személyében hozzájött a Magyar Nemzeti Bank is, mint Haraszi Miklós árulta el (azoknak, akik erre eddig nem gondoltak) a Postabank 168 óra c. hetilapjának április 7-i számában.

Demszky Gábor, mint az SZDSZ vezéralakjai közül szinte mindegyik, a kommunista diktatúra szempontjából megbízható családból származik: szülei külföldön éltek külkeresekként – egyes források szerint a külügyi vonal támogatását sem nélkülözték. Demszky Gábort a kommunizmus gyakorlatát és eszméit nem ellenségként élte meg, hanem a család helyzete és anyagi léte szinte legitimáló erejeként. Demszky hitt Leninben.

Az elmúlt hetekben fejezte be – a lapokban meghirdetett dátumhoz képest igen nagy késéssel – a központi Szabó Ervin Könyvtár azoknak a Demszky-iratoknak a katalógizálását, amelyeket a főpolgármester tavaly augusztus elején adott át a patinás könyvtárnak. A dossziékban tárolt anyaghoz szerencsés pillanatban jutottunk hozzá: éppen polcokra helyezésük előtt. Az egyik dosszié nyitóanyaga Demszky Gábor „1905. május 25.” jeligével az 1969–70-es középiskolai versenyre benyújtott dolgozata, amelynek teljes címe: „A lenini eszmék jelentkezése és térhódítása a haladó magyar politikai irodalomban 1959-ig.”

Kérdéses, vajon etikus-e idézni egy Kádár-korszakban írt tanulmányi dolgozatról. A habozás kinja azonban csak rövid ideig tarthat: a Nép-

szabadság néhány hónappal ezelőtt Torgyán Józsefnek az 1969–70-es évnél lényegesen keményebb időkben írt szakdolgozatából közölt szemlévényeket. Mivel a mai Magyarországon a Népszabadság a legmértékadóbb napilap, mi sem természetesebb, mint példáját követni, és idézni a Demszky-dolgozatból.

A pályázat elején így foglalja össze Demszky a századforduló, tehát a száz évvel ezelőtti magyar sajtó helyzetét:

„...az újságírás is üzletté válik. A tehetséges újságírók éppen úgy eladják magukat a szerkesztőknek, mint a szerkesztők és a kiadók a tőkésnek. Tőlük idegen eszmék népszerűsítésével, vagy esetleg »ellenzékeskedéssel« fecsérlik el tehetségüket. A cikkek hangvétele a megoldást nem nyújtó, ellentéteket meg nem oldó sajtóviták következtében eldurvul. A legnépszerűbb szenzációlapokban (Az Est és A Nap) a kormánykörök és más politikai csoportosulások hasábkot vásárolnak, amelyeken gátlástalanul fejtegetik nézeteiket”, vetette papírra Demszky a ma különösen frissnek ható mondatokat.

A Népszavának Demszky külön fejezetet szán. (Aki nem ismerné: mára a Vico-birodalom lapja, ahonnan a közelmúltban a tulajdonos lelovása után SZDSZ-es újságírók – élükön Várkonyival – spricceltek el olyan gyorsan a Forró Tamás-féle Világgazdaságtól „eljött”, és a Magyar Hírlapnál főszerkesztőnek kinevezett Kocsi Ilona alatt ismét SZDSZ-es irányítás alá került napilaphoz, mint amilyen gyorsan 1990-ben, a moszkvai vonalról álltak át a washingtoni vonalra.) Így kezdi ismertetését az akkor szocdem irányultságú lapról:

„A polgári sajtó fertőjéből, a tőke által meghatározott viszonyok ingoványából, bár olykor félremagyarázó, de kétségtelenül haladóbb állásfoglalásával kiemelkedik a Népszava. Ez az újság magán viseli a szociáldemokrata párt minden fogyatékoságát: ökonomizmusát, oportunistizmusát, a háború kezdeti támogatásának ideológiáját, de a Vörös Újság megjelenéséig ez a legnagyobb példányszámú, széles tömeghatású radikális politikai napilap, a lenini eszmék első fóruma.” Demszky szerint a Népszava legnagyobb pozitívuma, hogy a magyar olvasóközönség „innen értesülhet legközvetlenebbül... a »bolsevik« párt és Lenin tevékenységéről”.

Demszky Gábor ezt követően ismertet egy sor, a Népszavában Leninről megjelent cikket, és értékeli, hogyan „tükrözi” a szocdem lap Lenin eszméit. Demszkynek („Demszky főpolgármestert” is mondhat-

nánk, mint ahogyan a liberális lapok Csúcs László rádiós „tevékenységét” évekkal később „elemző” írásaikban visszamenőleg mint „MIÉP”-es képviselőről – szokásukhoz híven, tévesen – írtak) a Népszava-vonal nem eléggé lenini, mert a lap „nem ismeri azonban fel, hogy a munkástanács a néptömegek, a kormány a burzsoázia érdekeit képviseli, hogy a kettőjük között lévő ellentét hatalmi, de ugyanakkor osztályellentét is.”

Demszky néhány oldallal később szomorúan jegyzi meg, hogy „Azonban a 18-as évfolyam további számában mind kevesebb lenini idézetet, illetve a forradalom eredményeiről szóló beszámolót találunk. A Népszava, illetve a Szociáldemokrata Párt jobboldali vezetése ráébred az oroszországi helyzet számára kedvezőtlen jelentőségére.”

A Népszaváról szóló rész végén Demszky nem kényszer alatt írt dolgozatában pontokba foglalja a tanulságokat, és magvasan megállapítja, hogy míg 1905-ben, a Népszava még helyesen interpretálja Lenint, addig a „A polgári sajtó vagy hallgat, vagy torz rémhíreket közöl”. Később azonban „Az orosz forradalom igazi jelentőségének felmérése és a magyar kommunisták megjelenése után a Népszava megszűnik a lenini eszmék fóruma lenni.”

Demszky ezt követően tér rá kedvenc lapjára, a Vörös Újságra, amely „A Magyar Kommunista Párt központi lapjaként 1913. december 7-én indult... Szerkesztőségének tagjai között vannak a Szovjet-Oroszországból hazatért kommunista vezetőink: Kun Béla és Szamuely Tibor.” Nekik hála „Tulajdonképpen a lenini eszmék közvetlen magyarországi hatásáról, tükröződésükről ettől kezdve beszélhetünk. Ez az a sajtóorgánium, amely forradalmi marxista-leninista ismeretek nyújtását is célul tűzi ki”.

A középiskolás mércével mérten is unalmas dolgozat kedvenc – lenini – szava a „tükrözés”. Két egymás utáni fejezet is példa rá: „Lenin eszméinek közvetlen tükrözése”, amit a „Lenin nézeteinek közvetett tükrözése” követ. Akit további részletek érdekelnek, fáradjon a Szabó Ervin Könyvtárba.

Demszky Gábor, mint ismeretes, a „demokratikus ellenzék” egyik központi figurája lett. Ellenzékiként, mint a „demokratikus ellenzék” többi tagja általában, a nyolcvanas évek eleje körül lépett színre. Vagyis akkor, amikor a magyar államot a Nyugatról kapott kölcsönök és az egyre élénkebbé váló kereskedelmi, politikai és kulturális külkapcsolatok

latok megkötötték abban, hogy az ismertebb „disszidenseket” bebörtönözze. Sőt, az akkori ellenzék a nyolcvanas évek közepétől gyakran fordult meg New Yorkban is, ami azt mutatja, ellentétben a korabeli csehszlovák és lengyel – és persze a román – ellenzékkel, néhány igazán nem elhanyagolható területen az átlagos állampolgároknál előnyösebb helyzetet is jelentett számára. Demszky ezt a helyzetét nem a legügyetlenebbül tudta kihasználni. Kitűnő szervező hírében állt, aki tudott pénzt szerezni. Már a nyolcvanas évek elején is. Mint egy szamizdat kiadónak mondta szemrehányó hangon, amikor az pénzhányra panaszkodott: „Meg kell szoknunk, nekünk, szamizdat kiadónak, hogy százezer forintokkal gazdálkodunk.” A szamizdatos kolléga máig sem érti, honnan volt Demszkynek ilyen jelentős pénzforrása akkor, amikor ő összeadott néhány ezer forintból „gazdálkodott”.

Demszky helyzete amerikai útjait követően nem igazán romlott. Egyik New York-i utazása után a disszidált Császár Lászlótól ráhagyott Bajcsy-Zsilinszky úti lakását egy 3 szobás lakásra cserélte a Bástyá mozi környékén, és vásárolt magának egy Marutit. (Annak idején a Kacsá magazin azt állította, a később „szabadeurópássá” vált Császár lakását Demszky „lenyúlta”, és ezért cserébe Császár a rendszerváltást követően Pető Iván személyi titkára lett, hogy száját betömjék. Ennek a Demszkyről elterjedt pletykának a kiigazításával tartozunk a tényeknek.)

Demszkynek a rendszerváltás után is „dolgozott” szamizdatos múltja. Nem csak az imázsépítés terén. 1981-ben hozta létre az AB Független Kiadót, amelynek megmaradt könyvei a cenzúra megszűnése miatt teljes mértékben elértéktelenedtek a rendszerváltást közvetlenül megelőző és az azt követő időszakban. Demszky a makulatúra értékű köteteit bevitte egy Európai Magyarországért nevet kapott alapítványba, amelynek kurátorai között foglalt helyet (Konrád György társaságában). Az eladhatatlan, már az alapítványba bevitt könyvek felkeltették az alapítványt támogató Postabank érdeklődését, és ennek következtében érdekes tranzakció jött létre.

Hogy mozgalmas élete miként hatott az 1990-ben Budapest főpolgármesterévé lett Demszkyre, nem tudni. De lelkiállapotával mindenképpen foglalkozni kell, hiszen a főpolgármester egészsége – akár annak idején Antall Józsefé vagy most az ellenzéki múltja miatt hosszú éveket börtönben töltött cseh államfő is – közügy. Annyi biztos, hogy

nem sokkal azután, hogy elfoglalta polgármesteri székét, depresszióval kezelték a Szent István kórházban, ahol akkor Szolnoki Andrea dolgozott. Hogy erről a sajtó miért hallgatott oly szemérmesen, csak a sajtó emberei tudják. Természetesen erről is szívesen megkérdeztük volna Demszky Gábort, de azt követően, hogy a Horn-kormány hatalomrajutásával megszüntetett Pesti Hírlap 1993 novembere végén egy olyan interjút közölt vele, amely szó szerint merte idézte mindazt, amit a magnetofon rögzített egy tőle kért interjú alkalmával, a főpolgármester sem a Pesti Hírlapnak, sem lapunknak, oly sok SZDSZ-es társához hasonlóan, nemigen mutat hajlandóságot a nyilatkozásra, holott ez törvényi kötelessége lenne.

Pártja többi vezető tagjához hasonlóan Demszky Gábor 1990 és 94 között Budapesttől Strasbourgig, belföldön és külföldön egyaránt, beleértve a március 15-i ünnepet, jelentős erőfeszítéseket tett arra, hogy az akkori Magyarországról olyan kép alakuljon ki, mint amelyikben dühöng a nacionalizmus, az antiszemitizmus, Horthy-restauráció van kibontakozóban, és a sajtó nem szabad. Két fiatal holland politológus – akik magyarul is olvasnak – Hollandiában most megjelent könyvében, melyet március 12-i számunkban ismertettünk, erről így ír: „Zsidó származásúak magas pozíciót töltenek be (Budapest főpolgármestere, elnökök, miniszterek, parlamenti tagok, pártvezetők)... Ugyanakkor az olyan, egykor be nem börtönzött ellenzékiek, mint Konrád György, mindent megtettek azért, hogy Nyugaton a magyar nacionalizmusról veszélyes képet fessenek: »Hisztéria van kibontakozóban, egyfajta zűrzavar, a jobboldali-klerikális-nacionalisztikus-cenzurisztikus-kirekesztő-restaurációs-fasisztoid-intoleráns fajtából«, idézik a szerzők Konrád Györgyöt.

Demszky Gábor főpolgármesteri posztját – a Városháza pénzügyi botrányai meglehetősen közismertek – arra is felhasználja, hogy elősegítse barátainak, és ideológiai harcostársainak azt a vágyát, hogy küldetéstudatos hadjáratukat finanszírozzák. Bill Lomax az idézett tanulmányában azt írja, a budapesti liberális értelmiség meg van győződve arról, hogy küldetése betöltéséhez feltétlenül szüksége van vagyonra. Hozzáteszi, felfogásuk szerint minél több ez a vagyon, annál sikeresebb a misszió. Ez Demszkyn nem múlik, hiszen a Városháza oly sok más intézményhez hasonlóan SZDSZ-es barátok kifizetőhelyévé vált. De – és ez az egyike azoknak az okoknak, hogy az SZDSZ a nem liberális

értelmiség körében a leggyűlöltebb párt lett, amelynek gerincét ma már lényegében a Hit Gyülekezete alkotja – ha rajta és pártján múlna, eltűnne minden „disszonáns” hang, a „másság”. A pótolhatatlan és városházi segédlettel likvidált Katalizátor Iroda egyik volt munkatársa – aki per esetén vállalja azonosságát – ezt mondta hetilapunknak: „1995-ben tönkrement kiadónk két vezetője a Városházán próbálta kideríteni, hogy a tavasszal beadott összes helyfoglalási engedély hol bukott meg, ki akadályozta meg. Az egyik ügyosztályon azután a szemébe mondták a két illetőnek, hogy a Vörösmarty téri árusítás minden osztályon átment, de személyesen Demszky Gábor mondott nemet a konkrét kérelemre.” Forrásunk szerint Demszkynek azért volt kellemetlen a Katalizátor Iroda léte, mert az Demszkyt emlékeztette arra, hogy a Beszélő a Kádár-ellenes ellenzéknek nem az egyetlen továbbélő hagyománya.

Demszky múltjának több fontos mozzanatát még homály fedi. Kapcsolatait úgyszintén. Melyre egy beszélgetés talán vet némi fényt.

Az Inconnu nonkonformista művészek 1978. május 1-jén alakult csoportja volt, amely szoros kapcsolatot tartott az ellenzékkel, közöttük Rácz Sándorral, Krassó Györggyel, Kiszely Károllyal, Nagy Jenővel és a „demokratikus ellenzék” több tagjával is. Hogy a hatóságok különbséget tettek az Inconnu és a mai SZDSZ akkori, az Inconnunél óvatosabban politizáló tagjai között, annak egyik bizonyítéka a hatóságok megkülönböztető útlevélpolitikája. Míg a „demokratikus ellenzék” tagjai lényegében akadálytalanul utazgathattak a világban, az Inconnu tagjai először csak 1988-ban járhattak Nyugaton. Jellemző adalék, hogy Pálinkás Róbertnek még 1988. augusztus 23-án is elutasították útlevélkérelmét. 1986-ban például az Inconnu rendezte meg az 1956-os forradalom 30-ik évfordulója alkalmából a hallgatást megtörő emlékkiállítását, amelynek felhívását a New York Review of Books is közölte. És az Inconnu-csoport tagjai faragták a 301-es parcella kopjafáit. 1988 őszén Bokros Péter, az azóta megszűnt Inconnu-csoport egy tagja Demszky Gáborral futott össze egy villamoson. Bokros Péter – akit 1980-ban a kalocsai büntetőezredbe vonultattak be – megemlítette Demszkynek, hogy Serfőző Magdolnával és Molnár Tamással az Inconnu-csoport képviselőjében most először sikerül Nyugatra utazniuk, és Londonba mennek, hogy a Magyar Október szabad sajtóval közösen kiállítást szervezzenek. Demszky, Bokros megdöbbenésére, a

következőt mondta: „Az elvtársak azt üzenik nektek, hogy maradjatok kint”.

Nos, ezt a mondatot talán azok értékelik igazán, és tudják „szövegkörnyezetébe” helyezni leginkább, akik a hatvanas és hetvenes években voltak ellenzékiek, és ezért, ellentétben a „demokratikus ellenzék” tagjaival, hosszú éveket töltöttek börtönben. Akikkel soha, semmilyen körülmények között az „elvtársak” nem üzentek. Nem üzentek Krassó Györggyel, Pákh Tiborral, Rácز Sándorral, de az Inconnu tagjaival sem. Az már természetesen a spekuláció világába tartozik, ha eltöprengénk, vajon Demszky beszámolt-e az üzenet küldőinek Bokros Péter reagálásáról.

Mint az utóbbi években kiderült – a fősodratú média hallgatása és minden igyekezete ellenére – az SZDSZ-t megalakító ellenzék nem egy központi figurájának felettébb ambivalens a múltja és viszonya az „elvtársakkal”. Vásárhelyi Miklós (akinek előéletéről és jelenéről lapunk éppen úgy, mint a Soros Alapítvány tevékenységét támadó amerikai Forbes magazin is bőven közölt adalékokat), a totális rendszer egyik legizléstelenebb támogatója volt (hasonlóan Kende Péterhez, Vásárhelyi Szabad Nép-es kollégájához). Másokról, mint Konrád Györgyről, éppen lapunk derítette ki, hogy sógorának bőrére kötött mefisztói alkut a kádári titkosrendőrséggel. (Vajon, ha a Gestapóval köt ugyanilyen egyezséget, akkor is megválasztják a Berlin-Brandenburgi Művészeti Akadémia elnökének?) A szintén SZDSZ-es köztársasági elnök csupán átvilágítási határozatának nyilvánosságra hozatalával adós anélkül, hogy az ügyet merő véletlenségből nem forszírozó sajtó felróná neki, noha ezzel talán Göncznek árt a legtöbbet.

Hogy Demszkyben az elvtársak – Hornék – annak idején többet láttak-e, mint közvetítőpartnert, nem tudjuk. A lelkek titkai olykor kifürkészhetetlenek. Így nem kizárt, a közvetítőpartnerben már megsejtették a jövő koalíciós partnerét is.

Demokrata, 1998. április

•

Polgárháborút akartok?

Ha valaki a balliberális tábor viselkedését külső jegyek alapján elemezné, érdekes felfedezést tenne. Írásaik, propagandájuk szinte indigós másolata az egykori szovjet mintának. Nyilvánvalóan „nem véletlenről” van szó, ahogyan a Pravda írta: lukácsista gyökereik gondoskodnak a folyamatosságról.

A szovjet propagandagépezet mindennapos gyakorlatához tartozott, hogy mindig azzal vádolta a nyugati országokat, amit ő követett el, és olyan jó tulajdonságokkal ruházta fel magát, amelyet a szovjet birodalom nélkülözött. Amikor a szovjet propaganda „agresszív imperializmust” rótt a Nyugat számlájára, valódi és agresszívan terjeszkedő gyarmatbirodalma ténylegesen már csak a Szovjetuniónak volt. Amikor saját magát a „béketábor” fő oszlopának tekintette, éppen az egymilliomodik afgánt bombázta a muzulmán paradicsomba. Amikor a Nyugaton a szociális gondoskodást és egészségügyi ellátást kérte számon, Moszkva egyik nagy kórházának hetedik emeletén elhelyezett szívosztályára a betegeknek gyalog kellett felkapaszkodniuk (aki túlélte a lépcsőzést, tényleg gyógyultnak volt tekinthető).

Most újra éljük a szovjet típusú propagandát. Még a propagandisták személye is jobbadán ugyanaz, mint akiket itt a szovjet propagandisták helyi gyakorlóiként ismertünk meg. Csak az „imperializmus” és „békeharcos” kulcsszó szerepét vette át a „gyűlölet”, a „kirekesztés” (ezek vagyunk mi), valamint a „tolerancia” és „nyitottság” (ezek ők).

A gulyásleves próbája persze az evés és a merész előrejelzés, ami igen egyszerű. A Magyar Fórum olvasói – csupán egyszer – ruházzanak be e cikk megjelenése másnapján a liberális napilapok megvásárlásába, és keressenek rá e kulcsszavakra. A megtalált cikk szerzői minden bizonnyal nem lesznek ismeretlenek az olvasónak: néhány évvel ezelőtt még a „reakciós”, az „imperialista”, a „béke ellensége”, a „szocialista humanizmus” szavak leírásáért kapták a pénzt. A várkonyik, a

gyertyánok, a barabások, a fehér klárák. És persze a fiatalabb évjáratú lukácsisták. Flekkdíjuk annál magasabb, minél többször használják a „gyűlölet” és „gyűlölködő” szavakat.

A „gyűlölködők” persze mi lennénk.

Mint Hegedűs Zsuzsának, Kis János volt feleségének, a „Tégy a gyűlölet ellen!” elnevezésű mozgalom egyik vezetőjének. Ő a „Szeres-sük-e a gazdagokat?” c. kötetben* úgy fejezte ki magát, tudtuk meg a szorgalmasan olvasó Winkler Rolandtól (Új Magyarország, augusztus 18.: „Kis, köznapi fasizmus”): „Azt szeretném, ha a jobboldal eltűnne.”

Hogy miként tüntetné el a jobboldalt ez a nőnek álcázott terminátor, azt már Eörsitől tudjuk, aki a ZDF-nek a korábbi koalíció idején adott heccinterjújában azt tartotta a Kádár-rendszer legnagyobb „bűnének”, hogy nem irtotta ki azt a jobboldali szellemiséget, amit, nyájas olvasó, Te képviselsz. (Mivel szellemiséget – humanizmust, marxizmust, lukácsizmust, konzervativizmust – kiirtani csak úgy lehet, hogy a szellemiség hordozóit kiirtják [Albániában a vallást így szüntették meg egy időre Hodzsáék], tudjuk, mire gondol Eörsi. Amire Hegedűs Zsuzsa. Akik nevét a nyájas, kiirtásra ítélt olvasónak soha nem szabad elfelednie.)

A potenciális gyilkosok tehát közöttünk járnak. Még nincsenek abban a helyzetben, mint előképük, Lukács népbiztos, aki 1919-ben tizedeltetett. A mai örökösök fő foglalkozása is persze a gyűlölet szítása. Csak most nem az osztálygyűlöleté.

Ezek egyike, Fencsik Flóra, aki a múltjáról jól ismert MÚOSZ-vezér, Kereszty András Népszavájában jelentette meg soros írását augusztus 16-án. Véletlenül azon Fehér Klára vezércikke mellett, aki annak idején a Szabad Népben fedte fel (47. augusztus 7.), hogyan jár álruhában a nép között, és deríti ki, mit mond a „reakciós”.**

Fencsik írása tanítanivalóan formahű. Ott vannak az ismert kulcsszavak, a „gyűlölet”, a „szélsőség” és társaik. Ezt szívtottuk mi, illetve

* Ab Ovo Kiadó. Amelynek tulajdonosa az a vállalkozóvá vedlett, tévés öntömjénező, hivatás jópofi, szellemi madárjlesztő és zsozsóbezebelő Vámos Miklós, aki egy baloldali, olykor antiszemita – ezt Vámos talán nem tudta – amerikai hetilapban tudatta olvasóival előre: a Boross-kormány puccsal akadályozza meg a szabad választásokat.

** Fehér nemrégiben a brancsbeli Magyar Hírlap „Patika” rovatának is sok volt. A rossz nyelvek szerint Bolgár György felesége paterolta ki a neki tetsző rezsimnek idején a „kisemberek” gondoljaival törődő, a tőle idegen kormányzatok alatt pedig fasiszta veszélyt felfedező írónót.

ezek vagyunk mi. De, hál'istennek, írja Fencsik, már-már úgy látszott, helyrebillennek a dolgok. Mert – és most jönnek ök, a pufajkás Saab-sofőr-kurzus, és MSZMP–MSZP komisszárjai – „A közszolgálati rádió tárgyalagos; szigorúan ütközteti a különféle véleményeket; a közszolgálati televízió politikai és hírműsorai is tárgyalagosak, távolságtartók.”

A helyhiány miatt ne menjünk bele mélyebben a dolgokba, de örökösként meg az utókornak a tárgyalagosság néhány friss virágát. Mint azt, hogy a hosszú cenzúrák múltra visszatekintő Kasza „László” Levente Sajtóklubjából eltűnt a balliberális-konzervatív nézetek ütköztetése, helyette pedig egyivásúak „témákat járnak körül”, és hogy nem hivatalos feketelistán vannak konzervatív újságírók. Mint a Kossuth rádió d.u. fél 7-kor kezdődő Rádás c. műsorát, amelyben Bauer Tamás és társai 15-17 percen át monologizálhatnak (vitapartner nélkül beszélhetnek), csakúgy, mint a tévében Fodor Gábor, a Női WC nevű rasszista punkzenekar egykori gitárosa, áladjunktus, a tudós Vekerdyt a Széchényi könyvtárból hamis indokkal kirúgató, tisztogató, dolgozószobáját 10 millió forintért átalakító, a Magyar Narancs szerint döglusta kulturális–oktatási miniszter és társai. Mint azt, hogy nem interjúvolták meg Melocót, hadd fejtsse ki bővebben, vajon miért nem vette át a nyugati emigráns magyar lapok által egyszerűen „Patkánynak” becézett Göncz Árpád kezéből a kitüntetését (emlékszünk, hogy interjúvolták ezek egymást, hogy „miért nem szólalnak meg?” a közszolgálatiban, épp az interjú erejéig törve meg „hallgatásukat”?). Vagy ez nem sztori? Hirtelen az a sztori, amikor a kutya harapja a postást, és nem a postás a kutyát? És hirtelen nem a kritikus hangvétel a módi, hanem a tévéhimnusz Kunczéről, mégpedig olyan, mint a Mester-féle 168 óra augusztus 15-i számában Kuncze Gáborral készült (címlap: belügyminiszter, kert, fajtisza – Überhund – kutya, mosoly, béke, éljen Rákosi). Sőt, már a sima beszámoló sem. Mint augusztus 20-án, amikor Göncz ide-oda járó apró szemei „fasisztaveszélyt” észleltek a beszédét elnyomó harangokban.* Ami miatt a közszolgálati rádió délután nemhogy a szétharangozást, de belpolitikai híreket egyáltalában nem mert közvetíteni. Sőt, nem is szólt az ügyről. A tévében – noha az eredetit milli-

* Boross Péter beszédébe szintén belevágott a harang, de a volt miniszterelnök nyugodtan folytatta beszédét. Őt az „angyalok szava”, ami a megrettent Gönczöt a fasisztaveszélyre emlékeztette” – csak segítette. Ez okot is adott egy kis gúnyolódásra a közszolgálatin.

ők látták – estére már leradírozták a képernyőről. Mint ahogyan az esti hírekben Torgyánt néhány másodpercre, Csurkát egyetlenre sem láthattuk, noha hatalmas tömeg volt rájuk kíváncsi. Ehelyett percekig kaptuk a gyér érdeklődést kiváltó Horn-beszédet. Az esti műsor szerkesztőjének, a fiatal lukácsista szellemiséget azonnal megtanult Bártfainak a nevét szintén jegyezzük meg. (Másnap a Nap-keltében néhány másodperc Csurka volt, de semmi Torgyán.)

Fencsik a tévét nem támadja, hiszen ott a már ellenzékhez többségében húzó magyar választóknak egyetlen egy reprezentánsa nincs. Kiradírozták onnan őket, mint Hitler mondaná. Fencsik Flóra a rádiót szidja, mert ott mutatóban van egyetlenegy műsor, ahol az Objektív (jó propagandaszó) hermetikusan Zárt Társadalma nem alakult ki: a Magyar Rádió Vasárnapi Újságja. Melynek stábja, és Fencsik fájdalomának nyilván ez szintén nyomós oka, fél kézzel hátrakötve hallgatottabb műsort csinál, mint bármelyik más, lukácsista szellemű műhelyből származó, ellenzékét gyűlölő és kormányt tömjénező adás. Ami bizonyítja, ha a feltételek csak megközelítően is egyenlőek, a liberálisokat a „hallgatói piac” lerúghatja a pályáról.

Ezért hát természetes, írja Fencsik, a Vasárnapi Újság „tűzzel játszik”. (Egyébként nem a tűzzel, de az alkohollal: Szent István ünnepén a Vasárnapi Újságban a nyelvét egyszerűen forgatni képtelen, holtrészeg Király Edit köszöntötte a hallgatókat, akit később gyorsan elvonszoltak a mikrofontól. Remélhetőleg örökre.)

Fencsik hirtelen rájön a sajtó iszonyatos hatására is. „Nem csoda, ha minap egy másik műsorba betelefonáló hölgy azt találta mondani: ilyen keresztényüldözés még a Rákosi-korszakban se volt. Egyenesen Pócspetrihez hasonlította Dabas-Sárit...” Vagyis a Vasárnapi Újság bele-sulykolja az emberekbe, mit mondjanak másnap. Ó, persze. De amikor a jobboldal hajtogatja, hogy ezek azzal az iszonyatosan gusztustalan és – főként – alaptalan állítással heccelték a magyar népet, hogy a halálosan beteg Antall miniszterelnököt „az adófizetők zsebére” kezelik – „a sajtó okozta férjem halálát”, nyilatkozta egyszer Antallné –, amikor ezek izzóvá szították a gyűlöletet minden ellen, ami nemes (egy nemzet önérzetének helyreállítása a Rákosi–Gerő–Kádár–Aczél-féle pusztítás után), ami az emberekben veleszületetten meglévő igazságérzetre hivatkozott (mint az MDF által hamvába halasztott, de beígért iustitia), ami az ország felemelkedését szolgálta (expo és az országkép formálá-

sának többi eszközei), akkor a sajtónak szerintük csak az ultrafasiszták (ezek mi vagyunk) tulajdonítanak befolyást.

Márpedig itt nincs szükség olyan hangokra, mint a Vasárnapi Újság, írja az SZDSZ-es szimpátiájától csöpögő Fencsik, hiszen ott vannak a balliberális lapok, amelyek „elfogulatlanul szapulják a kormány balfogásait”. Mi persze itt a másik oldalon, csupán azt látjuk, hogy nincs olyan nap, hogy a nemrégiben hithű marxista ágh attilák, a gyertyánok, a várkonyik, barabások, bodorok ne az ellenzékét szapulnák (konzervativizmus egyenlő rasszizmussal, szélsőséggel, fasizmussal, tehetségtelenséggel, felelőtlenséggel), miközben egyetlenegyszer nem teszik fel még az ártatlan kérdést sem (ha már annyit foglalkoztak ezek korábban a kormánytisztviselők fizetésével), vajon miért kap tízszer annyi fizetést Surányi, mint Bod Péter, és vajon miért kap több mint tízszer annyi fizetést Bánó András, a Sony-lovag, mint Várkonyi Balázs. És a televízió többi, elképesztően tehetségtelen, felszínes, szakmailag használhatatlan emberei, akik szerint Magyarország etnikailag „homogén” ország (a Horvátországról is hülyeségeket beszélő Havas szerint, aki elfelejtette, hogy 13 nemzetiséget képviselő önkormányzat működik nálunk). Akik képtelenek egy tévéhírnél a megfelelő zászlót kitenni (a szlovénból, a szlovákból és az oroszból hiányzik az egymástól megkülönböztetésre alkalmas jegy; a horvát zászló helyett a mai jugoszlávot láthattuk – Nap-kele –; hónapokon át a szlovák zászló fehér-piros-kék volt fehér-kék-piros helyett, de még mindig szlovák térkép helyettesíti rajta a szlovák címert; a felirat Dubrovnik helyett olykor Dubrovnyik a Híradóban). Akik egyértelműen gyűlölik a horvátokat (mert a horvátok európaiak, mert katolikusok, mert kultúráltak, mert szeretik a hazájukat, mert felszabadították saját területüket), szemben a magyar társadalom gyakorlatilag egészének szimpátiájával, nyilván azon az alapon, hogy a Zárt Társadalom tagjai az uszta-csetnik előképben gondolkodnak. Mint a Seagram-lovag Aczél Endre velősen kifejezte: „Hánynom kell, amikor Tudjman ünnepel”. Vajon a whiskytől és Tudjmantól hányó tévés főkomentátor hányt már Milosevicstől? És melyik civilizált ország tévés főkomentátora „hány” egy állam vagy egy kormány vezetőjétől? Vagy akárkitől? Itt ha valakinek hányhatnéka lenne, az a néző, ettől az egész részeges, gusztustalan bandától. Akiket néhány megalázott, agyonkínzott horvát által bedobott szerb kocsiszélvédő elégiákra fakaszt, de nem a

Srebrenicából mezítláb elfutó muzulmánok, és akiknek még feltáratlan a CIA szerint hatezer bosnyákot magába temető tömegsír. Akik augusztus 19-én reggel 6 órakor a rádió híreiben „tömegmészárlás – ezúttal horvát módra” címmel foglalják össze azt a jelentést, amelyből éppen az derül ki, hogy nem tudják, ki a tettes. Akik Holbrooke-ot külügyminiszter-helyettesnek nevezik (ez alól a Népszabadság kivétel), mint az éneklő Barát József.

Akik, mint Fencsik, „konzervatívnak” és nem „vegyesnek” neveznek egy olyan napilapot, mint a Magyar Nemzet, ahol az Avarok, a Blahók, a Martinok, a Javorniczkyk dominálják az első oldalakat. Aki- ket úgy rúgnának ki egy valóban és tisztességesen konzervatív laptól, hogy – és most jöjjön a Magyar Narancs szóhasználata Bencsiket illetően – a taknyukon csúsznának a Mérleg utcába vagy a Köztársaság térre.

De mit akarnak ezzel a hihetetlen gyűlöletkeltéssel, ezzel a párját nem ritkító, hanem egyenesen kinyíró magatartásukkal? Tényleg nem veszik észre, milyen hangulati változás megy végbe az országban? Nem utaznak ezek vonaton, nem járnak piacra, sportklubba, nem hallgatják, mit beszélnek nemcsak polgári budai szalonokban, de vidéki kocsimákban is? Ahol néhány éve még egészen máshogy beszéltek?

Mit akarnak ezek? Polgárháborút? És önpusztítóan veszíteni akarnak? Ki segít majd rajtuk? Netán azok, akik mostani írásaikra és törekvéseikre emlékeznek majd? Meg arra, hogy a „szocialista humanizmust” hirdették busás haszonnal akkor is, amikor bennünket az Andrássy út 60-ba, a Gyorskocsi utcába vittek? Vagy hogy alkotmányellenes eszközökkel akarták megdönteni a demokratikus rendet a taxis-blokád idején, amikor a tutyimutyi MDF nem tiltotta be esernyőszervezetűket mint alkotmányellenes pártot? De hát a jobboldal már eljuttott arra a pontra, hogy nem érdekli, ki segít majd rajtuk. Hogy az nem fog, az biztos.

Tűnjön el a jobboldal? Nem, Hegedűs Zsuzsa, nem, Eörsi István. Itt marad. És erősödni fog. Ha nem tetszik, jelentsétek fel a demokráciát. És akciózzatok. De ma már a kefének senki sem veszi be. Kéfélnél is immúnissá tett bennünket az elmúlt öt év, de főként uralkodásotok egy éve. Kiderült, semmihez nem értetek a gyűlölet szításán kívül. Semmihez. Csak a tönkretételhez, a pusztításhoz. A gazdaság, a kultúra, a szeretet (ódivatú szó), a nemzeti önbecsülés (újabb ódivatú

szó nektek), a társadalmi béke, a nemzeti jelképek és lelkesítő mítoszok szétrombolásához. Miközben a zsebeitek teletömésével vagytok elfoglalva. De most végre lebuktatok. Mert a nép naivitásának is vannak korlátai. És ezek a korlátok már most eszmei gettóba zártak benneteket, hosszú, hosszú időre. Ebből már nem tudtok kikecmeregni. Katt, szólt a bilincs csuklótokon, melyet ti helyeztetek fel magatokra.

Magyar Fórum, 1995. augusztus